

**INFORMATION FRÅN ARBETSMILJÖVERKET FÖR SÄKRARE
ARBETE I SNICKERIARBETE INKLUSIVE BYGGSÅGAR**

Använd skydden vid snickerimaskiner och byggsågar

Över tusen människor kommer att skadas i Sverige i år. Händer och fingrar skadas – hundratals förloras helt. Varför ska dessa olyckor komma att hända? Här ger vi några svar och förslag till motåtgärder.

Varje dag skadas flera människor av snickerimaskiner eller byggsågar. Cirka hälften av olyckorna sker utanför de egentliga snickeri- och byggnäringarna.

Arbetsmiljöverket vill här påvisa riskerna och visa att de går att minska med arbetssätt präglad av säkerhetstänkande. På arbetsplatser där dessa ”farliga” maskiner inte enbart används av yrkesutbildade är det särskilt viktigt.

**Vad kan DU som arbetsgivare/arbetsledare göra för att förebygga olyckor?
Jo, till exempel:**

Utbilda

Introducera

Den som använder en maskin ska ha **tillräcklig kunskap** samt rätt inställning till säkerhetstänkande för att arbeta utan onödiga risker.

Arbetsgivaren är enligt lag skyldig att se till att det finns **fungerande skydd på plats och att de används.**

Tyvärr är det alltför vanligt att skydden inte används, är felinställda eller saknas. Det kan bero på att riskerna underskattas. Till exempel på grund av:

- **okunskap** om hur farliga maskinerna är när de inte hanteras rätt och skyddsanordningarna inte används.
- **Överskattning** av den egna förmågan att behärska arbetet.

Följa upp, övervaka, föra journal

Ett bra sätt att få överblick är att föra journal över respektive anställdas utbildning och vana vid varje maskin.

Ovana personer löper större risker. Nyanställda, vet vi, drabbas oftare av olyckor.

Uppmärksamma att **riskerna är särskilt stora för ungdomar**, som inte alltid vågar fråga när de är osäkra.

Här har arbetsgivare och arbetsledare viktiga uppgifter i att fullgöra sitt ansvar.

Använd ”säkra” verktyg

Framförallt vid fräsning finns möjligheter att avsevärt minska olycksfallsrisken genom verktygsval och skötsel.

Städa noga

Oordning, trängsel och snubbelrisker kan till exempel orsaka att föremål kommer in i maskinen och far ut som en projektil eller att man får in händerna i maskinen av misstag. Var noga med att städa.

Ha lämplig klädsel och skyddsutrustning

För stora handskar och vida ärmlinningar har orsakat många olyckor. Ha inte kläder som lätt kan fastna i maskinen. Hörselskydd och skyddsglasögon är det i många fall nödvändigt att bära.

Ta tillvara tillbud som signal till förbättringar

Glöm och göm inte tillbudena, utan ta tillvara informationen som tillfället ger. Ett tillbud påvisar var risker eller brister finns. Det ger ett tillfälle till att genomföra förbättringar!

Sköt maskinunderhållet och följ utvecklingen av ny utrustning

I arbetsgivaransvaret finns ansvar för underhåll av maskiner, verktyg och skyddsanordningar. Ny förbättrad utrustning kommer vartefter. Följ med utvecklingen för säkrare arbete.

Arbetsgivaren har ett stort ansvar

Arbetsmiljölagen säger att arbetsgivaren är ansvarig för att arbetet utförs på ett säkert sätt (3 kap. 2, 2a, 3 §§). Ansvaret preciseras ytterligare i reglerna om "systematiskt arbetsmiljöarbete", AFS 2001:1.

Och till sist. **Ungdomar under 18 år är förbjudna att jobba med de flesta snickerimaskiner**, enligt reglerna för "minderåriga", AFS 1996:1.

Vänd dig gärna till Arbetsmiljöverket, som kan ge svar om arbetsmiljöreglerna.

Säkert arbete lönar sig för var och en, samhälle och arbetsgivare!

Anmäl arbetsskadorna!

Arbetsgivaren är skyldig att anmäla alla arbetsskador till försäkringskassan. Och det gäller även de inom sjuklöneperioden! Tack vare registreringen av orsaker till arbetsskador har vi fått kunskap att minska sjukdomar och olyckor.